

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur

861. MEDDELELSE

71. ÅRGANG 23. JANUAR 1969

Udgivet af
Statens
Planteavlsvudvalg

Sortsforsøg med knoldfreesia 1966-68

Statens Væksthusforsøg gennemførte i 1966-68 fire sortsforsøg med knoldfreesia til september-lægning. Forsøgene, der omfatter 47 sorter, har været udstationeret hos gartneriejer Ole Andersen, Kildebrønde ved København og gartneriejer Th. Jørgensen, Åsum på Fyn.

De fire forsøg er udført i vinterhalvårene 1966-67 og 1967-68 med to forsøg hvert år. Knoldene fra første år blev efter varmebehandling benyttet igen det andet år.

Knoldene blev lagt den 7.-23. september. Blomstringen faldt i februar-marts, og knoldene blev taget op i maj. Læggeafstanden var 96 knolde pr. m².

To måneder efter lægningen blev antallet af spirer pr. knold talt op. Resultatet fremgår af tabel 2 og 3 som gennemsnit af alle fire forsøg.

For at kunne vurdere sorterne økonomisk, er der for hver sort beregnet et værdital, som er beregnet på følgende måde:

På Københavns Engros Grønttorv og Gartnerernes Salgsforeninger, er forholdet mellem priserne på de enkelte sorteringer som angivet i tabel 1.

Bringes denne tabel i anvendelse således, at værditallet = udbyttetotal gange forholdstal, fås et udtryk, som omfatter mængde og værdi, og som kan benyttes til bestemmelse af sorterens indbyrdes dyrkningsværdi. De enkelte sorters værdital fremgår af tabel 2 og 3.

På grundlag af værditallet og med hensyntagen til karakterer som stilkstivhed og farve har et sagkyndigt udvalg, bestående af freesia-dyrkere, konsulenter og forsøgsfolk, fundet de i tabel 2 opførte sorter særligt dyrkningsværdige. Sorterne 'Elisabeth', 'Margot Fountaine' og 'Rosina' er trods høje værdital ikke fundet dyrkningsværdige, da de i alle forsøg havde meget bløde stilke.

Konklusion

På grundlag af 4 sortsforsøg med knoldfreesia omfattende 49 sorter er 22 sorter fundet særligt dyrkningsværdige. De enkelte sorters navne er opført i tabel 2, hvor de er grupperet efter farve og ydelse.

Tabel 1. Sorteringernes indbyrdes værdi. Forholdstal

I sortering			II sortering			Affald
30 cm	20 cm	10 cm	30 cm	20 cm	10 cm	
10	6	3	7	5	2	0

Tabel 2. Dyrkningsværdige sorter

Antal spirer, høsttidspunkt, værdital og tilvækst. Gns. af 4 forsøg

Farve	Løbe nr.	Sortsnavn	Leverandør	Antal		Værdi- tal	I sort. > 30 cm	Knold tilv. %	Yngel tilv. %	Total tilv. %
				Spirer pr. knold	dg. fra lægning til 1. høstd.					
Gule	4	'Sunkist'	Østergaards Frøavl	1,4	162	855	49	92	105	197
	20	'Sonata'	Aage Pedersen	1,7	165	789	52	86	106	192
	14	'Citylight'	Daneco	1,6	175	774	31	95	100	169
Orange	6	'Nr. 76'	Daneco	1,5	173	857	57	85	69	154
	36	'Gold Coast'	Ole Andersen	1,6	168	856	53	61	144	205
	109	'Wülfighoff'	Ole Andersen	1,7	170	819	41	84	96	180
	107	'Gold Coast'	Ole Andersen	1,5	168	775	44	107	84	191
	18	'Royal Gold'	Aage Pedersen	1,6	172	686	55	35	102	137
Røde	32	'Stockholm'	Aage Pedersen	1,4	181	909	54	68	138	206
	37	'Pimpernel'	Ole Andersen	1,4	171	788	49	101	157	258
	108	'Stockholm'	Ole Andersen	1,3	183	701	44	55	84	138
Purpur	13	'Comet'	Daneco	1,2	164	679	47	32	100	133
	23	'Rose Marie'	A. Hansens Amagerfrø	1,7	169	899	45	145	90	235
	26	'Rose Marie'	Aage Pedersen	1,8	173	797	43	85	67	152
	5	'Red Pearl'	Daneco	1,6	174	773	38	55	33	87
Violette	104	(Nr. 68) 'Paradiso'	Østergaards Frøavl	1,2	165	733	55	83	118	200
	17	'Romany'	Aage Pedersen	1,7	182	1132	43	59	68	127
	40	'Blauwe Wimpel'	Ole Andersen	1,3	165	751	66	38	95	134
Hvide	103	(Nr. 51) 'Palma'	Østergaards Frøavl	1,3	179	710	60	87	95	182
	39	'White Swan'	Ole Andersen	1,7	179	921	57	117	90	206
	33	'Snow Queen'	Aage Pedersen	1,7	168	780	57	113	73	185
Tofarvet	2	'Prinsesse Marijke'	Østergaards Frøavl	1,4	156	850	56	82	121	202
Gennemsnit af alle 47 sorter				1,5	172	698	50	82	101	182

Tabel 3. Øvrige sorter i forsøgene

Antal spirer, høsttidspunkt, værdital og tilvækst. Gns. af 4 forsøg

Farve	Løbe nr.	Sortsnavn	Leverandør	Antal		Værdi- tal	I sort. > 30 cm	Knold tilv. %	Yngel tilv. %	Total tilv. %
				Spirer pr. knold	dg. fra lægning til 1. høstd.					
Gule	8	Nr. 113	Daneco	1,5	170	605	49	63	104	167
	24	'Aurora'	A. Hansens Amagerfrø	1,2	165	456	59	85	138	222
	22	'Corona'	A. Hansens Amagerfrø	1,6	174	427	54	45	122	167
	21	'Fantasy'	A. Hansens Amagerfrø	1,7	176	394	63	68	113	181
	16	'Fantasy'	Aage Pedersen	1,4	177	353	68	50	98	148
Orange	7	'Orange Wonder'	Daneco	1,3	173	644	33	61	97	158
	38	'Golden Yellow'	Ole Andersen	1,6	163	614	43	67	102	169
	28	'Eldorado'	Aage Pedersen	1,3	172	584	52	83	101	183
	35	'Golden Glow'	Aage Pedersen	1,5	168	563	50	159	130	288
	25	'Golden Malody'	Aage Pedersen	1,5	176	561	55	112	135	247
	29	'Gloria Solis'	Aage Pedersen	1,5	167	552	49	43	157	162
	30	'Orange Favorite'	Aage Pedersen	1,2	169	382	53	96	143	219
Røde	11	'Elisabeth'	Daneco	2,0	175	1262	54	114	101	215
	12	'Margot Fontaine'	Daneco	1,7	179	1110	28	115	111	225
	105	Nr. 89	Østergaards Frøavl	1,1	176	594	60	65	119	184
Purpur	10	'Rosina'	Daneco	2,1	179	1151	37	113	37	150
Violette	34	'Blue Bird'	Aage Pedersen	1,6	179	629	66	77	69	416
	1	'Mozart'	Østergaards Frøavl	1,4	158	587	60	189	204	392
Hvide	31	'Saphier'	Aage Pedersen	1,2	167	562	51	46	56	102
	9	'Jungfrau'	Daneco	1,5	169	638	47	64	53	117
	27	'Ballerina'	Aage Pedersen	1,1	172	586	57	101	75	176
	19	'Diana'	Aage Pedersen	1,9	187	538	48	36	97	156
	15	'Apollo'	A. Hansens Amagerfrø	1,4	173	522	71	47	45	92
	101	'Kileen Bos'	Østergaards Frøavl	1,0	167	502	50	61	104	165
Gennemsnit af alle 47 sorter				1,5	172	698	50	82	101	182

Beskrivelse af de særligt dyrkningsværdige sorter

De i beskrivelsen anførte farvebetegnelser henfører til Royal Horticultural Society Colour Chart (RHS).

Gule

- Nr. 4 *Sunkist*. Væksten opret med normale blade. Blomsten lille og rund, den mørkeste orange-gule af sorterne. 23A mod randen og 17A som bundfarve. Løvhøjden 66 cm.
- » 20 *Sonata*. Væksten næsten opret med brede blade. Blomsten middelstor, men med meget lange kronrør og alle blomster i kammen samtidig udviklet. Lysegul 13 A-B-C. Løvhøjden 79 cm.
 - » 14 *Citylight*. Væksten kraftig og næsten opret med brede blade. Blomsten lille og rund, ret lukket. Nuancer af gult i 13 A-B. Løvhøjden 91 cm.

Orange

- Nr. 6 *Wülfinghoff Nr. 76*. Væksten næsten opret med brede blade. Blomsten middelstor og rund, gul-orange i nuancer af 14 A-B. Løvhøjden 84 cm.
- » 36 *Gold Coast*. Væksten kraftig og opret med normale blade. Blomsten lille og stjerneformet, varm gul-orange i nuancer af 17 A-B-C. Løvhøjden 79 cm.
 - » 109 *Wülfinghoff*, frøsort. Blomsten stærk gul-orange, som 17 A-B nærmest mod randen. Enkelte partier af petalerne er orange 25 A, hvilket giver spil i blomsten. Løvhøjden 65 cm.
 - » 107 *Gold Coast*. Se ovenfor.
 - » 18 *Royal Gold*. Væksten kraftig, stiv opret (uens) med normale blade. Blomsten stor og rundagtig stjerneformet. Farven gul-orange i grundfarve 14 A-B. Kanten på enkelte petaler er varm orange som 23 A. Løvhøjden 83 cm.

Røde

- Nr. 32 *Stockholm*. Væksten opret med smalle blade. Blomsten ret stor og rund i en ejendommelig lilla-rød purpurfarve, der normalt er nuancer af 51. Stort, gult svælg og lilla støvknapper. Løvhøjden 81 cm.
- » 37 *Pimpernel*. Væksten lidt hængende med smalle blade. Blomsten middelstor og rund med dominerende varmt gult svælg, kun en negl på godt 1/2 cm er farvet i orange-rødt i 34 A-B. Løvhøjden 84 cm.
 - » 108 *Stockholm*. Se ovenfor.
 - » 13 *Comet*. Væksten kraftig og opret med brede blade. Blomsten middelstor og rund, rød-purpur, 53 C og D med dominerende lysegult svælg. Varmgul svælgplet på en kronflig forekommer. Løvhøjden 79 cm.

Purpur

- Nr. 23 *Rose Marie*. Væksten kraftig, opret med brede blade. Blomsten ret stor med rundagtige petaler i lysende rød-purpur, 67 i

3 lyseste nuancer og stort lyst-hvidt svælg. Gul svælgplet kan forekomme. Løvhøjden 76 cm.

- » 26 *Rose Marie*. Se ovenfor.
- » 5 *Red Pearl*. Væksten kraftig, opret med brede blade. Blomsten middelstor og rund i dyb rød-purpur fra mørkest 10 A over B til C med lysere svælg. Løvhøjden 77 cm.
- » 104 *Paradiso*. Blomsten middelstor og rundagtig i rød-purpur farver (virker ikke helt ren). Stort hvid-stribet svælg. Løvhøjden 70 cm.

Violette

- Nr. 17 *Romany*. Væksten stift opret med normale blade. Blomsten 5 1/2 cm stor og fyldt, lysvioleblå i 87 (tonet over i hvidt (ikke dominerende) ved grunden). Løvhøjden 75 cm.
- » 40 *Blauwe Wimpel*. Væksten hængende med smalle blade. Blomsten lille og rund, lysviolet 87 C, med stort svælg med få, fine striber. Løvhøjden 87 cm.
 - » 103 *Palma*. Blomsten middelstor og stjerneformet i 2 uancer af lysviolet 87 C og D, og stort, hvidt svælg med fine striber. Løvhøjden 72 cm.

Hvide

- Nr. 39 *White Swan*. Væksten svag, lidt hængende med smalle blade. Blomsten stjerneformet og meget stor (6-6 1/2 cm for 1. blomst). Hvid, sorten *virker* aldeles renhvid. Der er fine lilla striber i svælg på enkelte af blomsterne og kun gulfarvning inderst i svælg. Løvhøjden 76 cm.
- » 33 *Snow Queen*. Væksten svag og hængende med smalle blade. Blomsten middelstor, hvid med cremefarvede partier på hver side af petalerne. Enkelte mere gule end creme og virker derfor ikke renhvid. Løvhøjden 73 cm.

Tofarvet

- Nr. 2. *Prinsesse Marijke*. Væksten hængende med smalle blade. Blomsten lille og rund, den varmgule svælgfarve går langt ud på petalerne. Den resterende halve cm er marmoreret i orange-rødt, 34 B. Løvhøjden 79 cm.

Beskrivelse af de øvrige sorter i forsøget

Gule

- Nr. 8 *Nr. 113*. Væksten svag og meget opret med smalle blade. Blomsten lille til middelstor og rundagtig, lysegul i nuancer af 9. Løvhøjden 88 cm.
- » 24 *Aurora*. Væksten opret med normale blade. Blomsten ret stor med runde kronflige, lysegule, 13 B, dominerende farve, men også med et svagt spil i 13 A. Løvhøjden 64 cm.

- » 22 *Corona*. Væksten kraftig og hængende med meget brede blade. Blomsten meget stor (7 cm) og fyldt, stærkere gul i alle dele end »Fantasy«, som den ligner. 13 D som grundfarve, 13 A i randen og op til halvdelen af enkelte petaler. Løvhøjden 64 cm.
- » 21 *Fantasy*. Væksten lidt hængende med brede blade. Blomsten meget stor (8 cm), fyldt og rund. Virker cremegule i nuancer af 4 A og 4 D.
- » 16 *Fantasy*. Se ovenfor.

Orange

- Nr. 7 *Orange Wonder*. Væksten svag og opret med smalle blade. Blomsten lille til middelstor og rundagtig i nuancer af 17 A-B-C, enkelte stærkt orange pletter i 23 A. Løvhøjden 82 cm.
- » 38 *Golden Yellow*. Væksten kraftig og opret med normale blade. Blomsten middelstor og rund i gul-orange nuancer, varmest mod randen, 17 A, bundfarve 17 D og C. Løvhøjden 80 cm.
 - » 28 *Eldorado*. Væksten svag og opret med smalle blade. Blomsten middelstor og rund, gul-orange, 14 A med et blad og enkelte rande varm orange 23 A. Løvhøjden 77 cm.
 - » 35 *Golden Glow*. Væksten næsten opret med normale blade. Blomsten rund (5 1/2 cm), nuanceret i gult 14 A over D ned til C. Hvide støvdragere. Løvhøjden 80 cm.
 - » 25 *Golden Melody*. Væksten opret med brede bade. Blomsten stor (6 cm), rund og fast, virker gul-orange i 14 A, men mod randen og i enkelte svælgpetaler lives op af varmere orange, 23 A. Løvhøjden 86 cm.
 - » 29 *Gloria Solis*. Væksten svag og opret med smalle blade, der har tendens til indsnævring. Blomsten middelstor og rund, gul-orange med + dyb orange plet, 25 A. Løvrigt shatteret i 14 A-B. Løvhøjden 75 cm.
 - » 30 *Orange Favorite*. Væksten svag og opret med smalle blade. Blomsten stor (5 cm) af rundagtig stjerneform, helhedsvirkning i 14 A med + dominerende kanter i varm gul orange, 23 A. Løvhøjden 77 cm.

Røde

- Nr. 11 *Elisabeth*. Væksten meget opret med meget smalle blade. Blomsten typisk stjerneformet, virker varm rustrød, nærmest 44 A med gule nede i kronrøret. Løvhøjden 82 cm.
- » 12 *Margot Fontaine*. Væksten opret med smalle blade. Blomsten stjerneformet og letbygget, lys rustrød med noget lilla anløbninger og varmgul udvendig. Nærmest 34 A, på enkelte partier i bunden 34 C. Løvhøjden 83 cm.

- » 105 Nr. 89. Blomsten middelstor og rundagtig af en lysrød farve, der hverken er tomat eller rust. Kaldes 39 A-B. Dominerende gult svælg. Løvhøjden 70 cm.

Purpur

- Nr. 10 *Rosina*. Væksten meget opret med smalle blade. Blomsten lille og rundagtig, nærmest »Red-Purple« group, 61 A, tonet helt ned til hvid indvendig i svælget og udvendig på kronrøret. Løvhøjden 66 cm.

Violet

- Nr. 34 *Blue Bird*. Væksten næsten opret med brede blade. Blomsten stor og stjerneformet, purpur-violet i de tre lyseste nuancer af 82 dominerende hvidt svælg, tonet i mørkeste 82 B. Løvhøjden 84 cm.
- » 1 *Mozart*. Væksten kraftig og hængende med brede blade. Blomsten middelstor, lys purpur-violet. Ældste blomster 81 D, yngste mere blå, 82 C, alle med et ikke klart afgrænset hvidt svælg. Løvhøjden 62 cm.
 - » 31 *Saphier*. Væksten svag og næsten opret med smalle blade. Blomsten lille og rund, lysviolet, 87 C, med hvidt svælg. svagtstribet i samme lysviolette nuancer. Løvhøjden 65 cm.

Hvide

- Nr. 9 *Jungfrau*. Væksten svag og lidt hængende med smalle blade. Blomsten rund (6 cm) med meget langt kronrør, renhvid, knopperne lysegrønne lige til udspring. Løvhøjden 67 cm.
- » 27 *Ballerina*. Væksten kraftig og lidt hængende med brede blade. Blomsten mere stjerneformet end rund, højest 5 cm i diameter for 1. blomst. Hvid med gul svælgplet. Løvhøjden 82 cm.
 - » 19 *Diana*. Væksten næsten opret med brede blade. Blomsten stor (7 cm), fyldt og hvid, knopperne meget grønne før udspring. Løvhøjden 81 cm.
 - » 15 *Apollo*. Væksten kraftig og hængende med brede blade. Blomsten rund (5 1/2 cm) og renhvid med et køligt grønt skær udvendig. Det gule nederst i svælget næsten usynligt. Løvhøjden 88 cm.
 - » 101 *Eileen Bos*. Blomsten lille, rund og lukket, hvid med lyslilla anløbninger udvendig. Løvhøjden 61 cm.
 - » 3 *Prinsesse Irene*. Væksten opret med smalle blade. Blomsten middelstor og rund, hvid + gul-creme svælgplet kun svagt tonet. Løvhøjden 56 cm.

Statens Væksthusforsøg
Virum